

Η προσευχή ως μέσο διαπαιδαγώγησης των παιδιών

/ [Πεμπτουσία](#)

του Μοναχού Αρσένιου Βλιαγκόφτη, Δρ Θ.-Πτ. Φ.
ΟΟΔΕ

Ομιλία που εκφωνήθηκε το 1999 στο «Σεμινάριο Ορθοδόξου Πίστεως», του οποίου εμπνευστής ήταν ο μακαριστός π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος και το οποίο εξακολουθεί και σήμερα να λειτουργεί στο προάστιο της Αγίας Παρασκευής Αττικής.

Το θέμα της διαπαιδαγώγησης των παιδιών είναι πάντοτε επίκαιρο και σημαντικό, ιδιαίτερα στην ταραγμένη και εικονοκλαστική εποχή μας. Η πραγμάτευση, που θα επιχειρήσουμε, θα επισημάνει δυσκολίες και θα προτείνει τρόπους αντιμετώπισης. Ξεκινούμε με το περίφημο «χάσμα των γενεών», το οποίο σε κάποιο βαθμό πάντοτε υπήρχε, διότι «... σε ένα βαθμό οι διαφορές μεταξύ των ανθρώπων λόγω ηλικίας, χαρισμάτων, πείρας και πνευματικής καταστάσεως είναι φυσικές», όπως σημειώνει και ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

κ. Ιερόθεος σε αξιόλογη παλαιότερη μελέτη του (1989) με θέμα «Σχέσεις γονέων και παιδιών» 1. Σήμερα όμως, εποχή γενικοτέρας κρίσεως αξιών, θεσμών, ηγεσίας, προσώπων, διέρχονται και οι σχέσεις γονέων και παιδιών μία πολύπλευρη κρίση.

Για να ξεπερασθούν αυτές οι δυσκολίες και διαφορές χρειάζεται ψυχραιμία, σοβαρότητα και κυρίως αγάπη. Χρειάζεται επίσης ένα σταθερό πλαίσιο προσανατολισμού και κριτηρίων στη ζωή, κάτι που τόσο σπανίζει σήμερα, στην εποχή της μεγάλης συγχύσεως που ζούμε. Τι να μεταδώσουν οι γονείς στα παιδιά τους και πως να συνεννοηθούν μαζί τους όταν είναι οι ίδιοι μπερδεμένοι και χρειάζονται πρώτοι αυτοί βοήθεια;

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά. Το θέμα μας είναι «Η προσευχή ως βίωμα των γονέων και μέσον διαπαιδαγωγήσεως των παιδιών».

Τι είναι λοιπόν η προσευχή;

Ας δούμε τι λέγει γι' αυτό ένας έμπειρος ασκητής, ένας άνθρωπος της προσευχής, ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, συγγραφέας της «Κλίμακος» που έζησε και ασκήτεψε στο Σινά τον δον αιώνα, όπου διετέλεσε και ηγούμενος της ομωνύμου Μονής: «Η προσευχή, μας λέγει στον εικοστό όγδοο λόγο του βιβλίου του, που αναφέρεται στο θέμα αυτό, είναι ως προς την ποιότητά της ένωση του ανθρώπου με τον Θεό, και ως προς την ενέργειά της σύσταση και διατήρηση του κόσμου... γέφυρα που σώζει από τούς πειρασμούς, τοίχος που προστατεύει από τις θλίψεις, συντριβή των πολέμων (που εγείρει κατεπάνω μας ο διάβολος), ... εργασία που δεν τελειώνει, πηγή των αρετών, πρόξενος των χαρισμάτων, ... φωτισμός του νου, πέλεκυς που κτυπά την απόγνωση, απόδειξη της ελπίδος, διάλυση της λύπης, μείωση του θυμού, ...» 2.

Θα μπορούσαμε αναλύοντας αυτόν τον ορισμό να βγάλουμε πλούσιο υλικό για συζήτηση και χρήσιμα συμπεράσματα-διδάγματα για τον τρόπο διαπαιδαγωγήσεως των παιδιών μας.

Η προσευχή και μάλιστα η λεγομένη καρδιακή (το να προσευχόμαστε δηλαδή με την καρδιά μας, να το νοιώθουμε, να μην είναι η προσευχή μας ξερή και διανοητική), προϋποθέτει αγάπη και ενδιαφέρον γι' αυτόν που γίνεται (για τα παιδιά μας στη συγκεκριμένη περίπτωση) και εμπιστοσύνη ότι αυτός στον οποίο απευθυνόμαστε (ο Θεός) έχει την αγάπη και τη δύναμη να μας βοηθήσει.

Από το άρθρο [Νεογέννητο παιδί & προσευχή](#)

Όταν μιλούμε για την προσευχή ως βίωμα των γονέων, εννοούμε οι γονείς να τη ζουν την προσευχή, να είναι άνθρωποι προσευχής, άνθρωποι του Θεού, άνθρωποι της Εκκλησίας, με πνευματικό πατέρα, με μυστηριακή ζωή, με πνευματική προσοχή στη ζωή τους. Όπως είναι γνωστό, η αποτελεσματικότερη αγωγή είναι αυτή που δίνεται όχι με πολλά λόγια, αλλά με το παράδειγμά μας.

Όπως αναφέρει ο μακαριστός Γέρων Παΐσιος στις «Επιστολές» 3 του: «Μακάριοι οι γονείς που δεν χρησιμοποιούν τη λέξη »μη« στα παιδιά τους, αλλά τα φρενάρουν από το κακό με την αγία ζωή τους, την οποία μιμούνται τα παιδιά και ακολουθούν τον Χριστό με πνευματική λεβεντιά χαρούμενα». Έτσι, όταν οι γονείς είναι άνθρωποι της προσευχής, βιώνουν την προσευχή, ζουν εν Χριστώ και συνεπώς ζει μέσα τους ο Χριστός, μπορούν και να μεταδώσουν τον Χριστό στα παιδιά τους. Αλλιώς, μόνο με τα λόγια χωρίς το ζωντανό παράδειγμα, λίγα πράγματα μπορούν να κατορθώσουν.

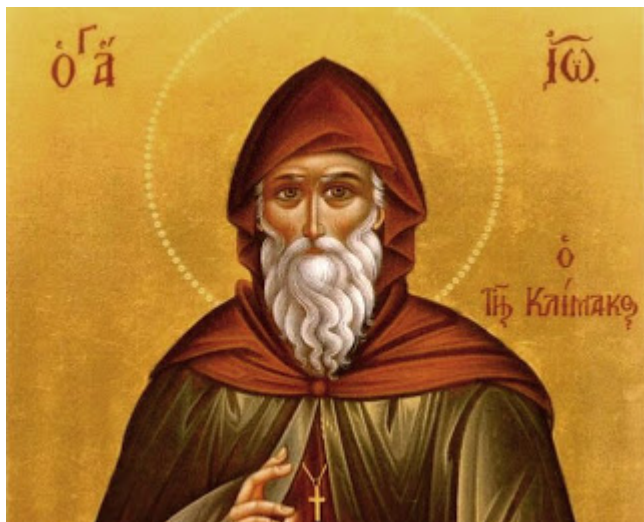
Διαβάζουμε στις «Διδαχές» 4 του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού «Ένα δέντρο, ωσάν το κόψεις, ευθύς ξεραίνονται τα κλαριά, αμή ωσάν ποτίζεις την ρίζαν, στέκονται δροσερά τα κλωνάρια. Ομοίως είστε και οι γονείς ωσάν το δέντρο και όταν ποτίζεται ο πατέρας και η μητέρα, όπου είστε η ρίζα των παιδιών με νηστείες, προσευχές, ελεημοσύνες, με καλά έργα, φυλάγει ο Θεός τα παιδιά σας. Όταν ξεραίνεστε οι γονείς με τις αμαρτίες, θανατώνει ο Θεός τα παιδιά σας (σημ. δική μας: εννοεί ότι ξεραίνονται σιγά σιγά και τα παιδιά πνευματικά) και σας βάζει εις

την κόλασιν μαζί τους».

Πραγματικοί γονείς λοιπόν, είναι όχι αυτοί που απλώς γεννούν, αλλ' αυτοί που - κυρίως- ανατρέφουν σωστά. Οι γονείς αυτοί έχουν σαφή προσανατολισμό στη ζωή τους. Γνωρίζουν τι θέλουν και ποιο δρόμο να ακολουθήσουν για να το πετύχουν. Έχουν ορθόδοξες προϋποθέσεις και κριτήρια. Γνωρίζουν ότι ο σκοπός που ήρθαμε στον κόσμο είναι να γίνουμε θεοί κατά χάριν, και αυτό επιτυγχάνεται με τον τρόπο που ορίζει η ορθόδοξη πατερική μας παράδοση της καθάρσεως της καρδιάς από τα πάθη, του φωτισμού του νοός από τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος και της θεώσεως. Όταν λοιπόν οι γονείς βλέπουν το παιδί τους -όπως και κάθε άνθρωπον- «ως Θεόν κεκελευσμένον» (προσκεκλημένον να γίνει Θεός), καθώς λέγει ο Μέγας Βασίλειος, τότε όλα μπαίνουν στη σωστή τους θέση και αποκτούν το πραγματικό τους νόημα.

Όσον αφορά στα παιδιά τώρα, πρέπει να κάνουμε τις απαραίτητες διαφοροποιήσεις. Αλλιώς θα μιλήσουμε σ' ένα παιδί προσχολικής ηλικίας κι αλλιώς σ' έναν έφηβο. Η διαφορά είναι τεράστια.

Επίσης πρέπει να έχουμε πάντα υπ' όψιν μας ότι οι ανθρώπινοι χαρακτήρες έχουν μία διαβάθμιση από το βαμβάκι μέχρι το σίδερο, αν θέλουμε να μιλήσουμε μεταφορικά. Τόσο πολύ μπορεί να διαφέρουν μεταξύ τους. Και αυτό βέβαια ισχύει και για τα παιδιά. Έτσι, το να βλέπουν οι γονείς κάθε παιδί υποστατικά, δηλαδή, ως ένα μοναδικό και ανεπανάληπτο πρόσωπο, μέσα στη δική του κατάσταση και στην ιδιαιτερότητά του, είναι πολύ σπουδαίο. Ακούστε τι γράφει παιδί του Δημοτικού σε γράμμα που ζητήθηκε να γράψουν τα παιδιά προς τον πατέρα τους στα πλαίσια έρευνας που έγινε σε Δημοτικά Σχολεία: «Σταμάτα πια να με συγκρίνεις με τα αδέρφια μου ή με του γείτονα το παιδί. Δεν ξέρεις πως το κάθε παιδί είναι ο εαυτός του;» 5.

Και τα μεγάλα όμως παιδιά, ευχής ἔργο θα ήταν να μπορούσαν να βλέπουν τους γονεῖς τους υποστατικά, ως πρόσωπα δηλαδή, μοναδικά και ανεπανάληπτα. Αυτό όμως είναι κάτι που προϋποθέτει ωριμότητα και αγάπη. Το να μπει κανείς στη θέση του άλλου είναι πολύ σημαντικό και χρήσιμο. Μας βοηθά να καταλάβουμε τον άλλο και να ξεπεράσουμε δυσκολίες -από μικροπαρεξηγήσεις μέχρι σοβαρότερα προβλήματα. Δυστυχώς όμως, όπως ἔλεγε ο μακαριστός Γέρων Παΐσιος, ἀντί να μπούμε δια της αγάπης στη θέση του άλλου για να τον καταλάβουμε, συνήθως προσπαθούμε να πάρουμε («να φάμε») τη θέση του άλλου.

Ο γονεὺς, πατέρας η μητέρα, που είναι ἄνθρωπος της προσευχῆς, αγωνίζεται πρῶτα στον εαυτό του να κόβει τα πάθη του και τις αμαρτωλές επιθυμίες, ἀλλὰ και αυτό το «ἴδιον θέλημα». Ἐτσι σιγά-σιγά, βαδίζοντας την οδὸ της καθάρσεως ἀπὸ τα πάθη, ὅπως την ονομάζουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες, φθάνει ἀπὸ ἐμπαθῆς λίγο η πολύ που ξεκίνησε, να γίνει ολιγοπαθής, χαλιναγωγώντας τα πάθη, τα οποία πλέον δεν τον εξουσιάζουν, και βαδίζει και προς την κατάσταση της ἀπαθείας, την κατάσταση του φωτισμοῦ, ὁπότε γίνεται δοχεῖο της Χάριτος του Ἁγίου Πνεύματος, νεκρώνοντας τα πάθη και μετασχηματίζοντας την ἐμπαθή-ιδιοτελή αγάπη σε αγάπη η οποία «ου ζητεῖ τα εαυτῆς» (Α΄ Κορ. 13, 5).

Ένας τέτοιος ἄνθρωπος προσευχῆς, αγωνιζόμενος τον καλὸν ἀγῶνα της ἀρετῆς, είναι σε θέση, με τη βοήθεια του Θεοῦ, να παράσχει πραγματική ἀγωγή στα παιδιά του, δηλαδή ὅπως το δηλώνει και η λέξη να τα «ἀγάγη», να τα οδηγήσει σ' ἓνα δρόμο που και ο ἴδιος τον βάρδιζε και τον βαδίζει.

Ένας τέτοιος ἄνθρωπος σιγά-σιγά στολίζεται με τα ποικίλα χαρίσματα του Ἁγίου Πνεύματος (βλ. προς Γαλάτας 5, 22) με κορυφαία την αγάπη και την ταπείνωση.

Βλέπει τον άλλο ως πρόσωπο. Σέβεται την ελευθερία του. Γράφει ο Σεβασμιώτατος Ναυπάκτου στη μελέτη του με τίτλο «Σχέσεις γονέων και παιδιών»: «... η σχέση μας με τα παιδιά πρέπει να διακρίνεται από την αγάπη και την ελευθερία, και μάλιστα αυτά πρέπει να πηγαίνουν και να εκφράζονται μαζί: Η αγάπη να εκφράζεται ως ελευθερία και η ελευθερία να εκφράζεται ως αγάπη. Μια αγάπη χωρίς τον σεβασμό της ελευθερίας είναι δικτατορία, και μία ελευθερία χωρίς να υπάρχει πραγματική αγάπη είναι αναρχία» (ενθ' αν., σ. 282). Και παρακάτω: «Συνήθως οι γονείς δικαιολογούν κάθε ενέργειά τους με το ότι αγαπούν τα παιδιά. Βέβαια το θέμα της αγάπης είναι πάρα πολύ μεγάλο και, όπως λένε οι Άγιοι Πατέρες, η αγάπη στην πραγματικότητα είναι καρπός απαθείας, δηλαδή προϋποθέτει την καθαρότητα της καρδιάς» (ενθ' αν., σ. 283). Και λίγο παρακάτω: «Επίσης, συνήθως τα παιδιά δικαιολογούν κάθε ενέργειά τους λέγοντας ότι είναι ελεύθερα να κάνουν ό,τι θέλουν, ότι είναι ελεύθερες προσωπικότητες. Έτσι δεν μπορούν λείν να δεχθούν καθοδήγηση εκ μέρους των γονέων τους. Αλλά ελευθερία δεν σημαίνει κάνω ό,τι θέλω. Δεν είναι απλώς μία ελεύθερη επιλογή. Η πραγματική ελευθερία εκφράζεται ως αγάπη» (ενθ' αν., σ. 283).

Ο ταπεινός άνθρωπος θεωρεί τον εαυτό του χειρότερο από όλους. Δεν είναι εύκολος κριτής των σφαλμάτων των άλλων και αν θα χρειαστεί να ελέγξει στην περίπτωση της αγωγής, θα το κάνει με σκοπό να οικοδομήσει, όχι να πληγώσει τον άλλον ή να προβάλει και να δικαιώσει το εγώ του. «Παιδεύσει με δίκαιος εν ελέει και ελέγξει με» καθώς λέγει η Γραφή. Ο δίκαιος, ο άνθρωπος του Θεού δηλαδή, παιδαγωγεί και ελέγχει όταν χρειάζεται, αλλά με έλεος, με αγάπη, πατρικά, για το καλό μας. Και τον έλεγχο αυτόν τον δεχόμαστε, γιατί η καρδιά πληροφορείται εσωτερικά ότι αυτό γίνεται από αγάπη.

Ο άνθρωπος της αγάπης και της ταπεινώσεως ξέρει να συγχωρεί. Και αυτή η συγχώρηση είναι απαραίτητη για την συγ-χώρηση με την ετυμολογική και αρχαία σημασία της λέξεως. Συγ-χώρηση πάει να πει εν αγάπη αλληλοπεριχώρηση. Πόσο αλήθεια ωφέλιμη και παιδαγωγικά σωστή είναι η ευλογημένη συνήθεια πολλών χριστιανικών οικογενειών να διαβάζουν όλοι μαζί στο τέλος της ημέρας το Απόδειπνο, το οποίο τελειώνει με μια εδαφιαία μετάνοια και αίτηση από καρδιάς συγχωρήσεως από τούς άλλους και παροχής συγχωρήσεως από τη δική μας πλευρά. Έτσι η ημέρα κλείνει χωρίς κρατούμενα για την επομένη.

Ο άνθρωπος της προσευχής έχει υπομονή. Μεγάλη υπόθεση αυτό για την εποχή μας τη γεμάτη άγχος και βιασύνη.

Ο άνθρωπος του Θεού ξέρει να ακούει τον άλλο. Κι αυτό δυστυχώς μας λείπει πολύ. Διαλεγόμεθα συνήθως μονολογούντες εκ παραλλήλου.

Ακούστε τι λέγει μαθητής του Δημοτικού σε έρευνα που έγινε για το πως βλέπουν τα παιδιά τούς γονείς τους και τι θέλουν απ' αυτούς: «Θα ήθελα από τούς γονείς μου να διαθέτουν κάθε μέρα η τουλάχιστον μέρα παρά μέρα μια ώρα για να συζητώ μαζί τους τα προβλήματά μου. Έτσι θα μπορώ να τούς λέω τα προβλήματά μου και να μου δίνουν μία σωστή λύση» (στο ωραίο βιβλίο του Ιωάννου Γεωργούλα «Γράμματα σ' έναν πατέρα» σ. 321).

Ο άνθρωπος της προσευχής δεν οργίζεται εύκολα· είναι πράος και ειρηνικός. Ξέρει να μακροθυμεί. Ο άνθρωπος αυτός είναι χαρούμενος. Δεν έρχεται στο σπίτι κατσούφης -κάτι που είναι μεταδοτικό.

Ο άνθρωπος του Θεού έχει πίστη, δηλαδή εμπιστοσύνη στον Θεό και όχι στις δικές του μόνο δυνάμεις. Θεέ μου, λέγει, τα παιδιά δικά σου είναι. Εσύ μου τα εμπιστεύθηκες. Βοήθησέ με λοιπόν να τα διαπαιδαγωγήσω σωστά. Φώτισε κι' αυτά κι' εμάς τούς γονείς τους. Και σε ακραίες περιπτώσεις προβληματικής διαγωγής των παιδιών, αντί να απελπιστεί -καρπός της υπερηφανείας η απελπισία και η απόγνωση κατά τούς Αγίους Πατέρας- αυτός, επειδή είναι ταπεινός, δεν διστάζει να πει «Θεέ μου, εγώ απέτυχα ως πατέρας· Εσύ τώρα σώσε τα παιδιά μου». Όπως έλεγε ο μακαριστός Γέρων Παΐσιος, «όταν εμείς αναθέτουμε τα πάντα σ' Αυτόν, ο Θεός υποχρεώνεται (μιλούμε ανθρωποπαθώς) να μας βοηθήσει».

Βέβαια εμείς πρέπει να κάνουμε ανθρωπίνως αυτό που πρέπει· και θα έχουμε ευθύνη, αν παραλείψουμε να το κάνουμε. Αλλά να μη νομίζουμε ότι εμείς με τις ικανότητές μας θα σώσουμε την κατάσταση. «Ας αφήσουμε να κάνει κάτι κι ο Θεός», όπως έλεγε πάλι ο μακαριστός Γέροντας, δηλαδή, ας μην έχουμε μόνο στον εαυτό μας την ελπίδα.

Ο ώριμος πνευματικά γονεύς, ο άνθρωπος του Θεού, ο άνθρωπος της προσευχής, δεν είναι εγωκεντρικός, καταπιεστικός, υπερπροστατευτικός. Έχει κατανοήσει ότι τα παιδιά δεν είναι ιδιοκτησία μας· δεν μας ανήκουν· δεν τα δημιουργήσαμε μόνοι μας· είμαστε συνδημιουργοί τους με τον Θεό. Εκείνος έβαλε την ψυχή, εμείς το σώμα.

Δυστυχώς, η αγωγή που παίρνει συνήθως το παιδί, από την κούνια του ακόμη, είναι τέτοια, ώστε η πρώτη λέξη που μαθαίνει είναι η προσωπική αντωνυμία Εγώ και μάλιστα με κεφαλαίο το Έψιλον.

«Τι καλό παιδί που έχω εγώ» ή «έχω το καλύτερο παιδί του κόσμου», ακούμε να λέει συνήθως η μητέρα στο παιδί, ενώ ακόμη είναι στην κούνια. Και η εσφαλμένη

αυτή παιδαγωγική, που γεμίζει το παιδί εγωισμό, συνεχίζεται και γεμίζει όλους άγχος. «Να γίνεις πρώτος να σε καμαρώνουμε», είναι μια έκφραση που δηλώνει αυτό το πνεύμα.

Όταν όμως ο πρώτος στόχος είναι ο αγιασμός, τότε και οι υπόλοιποι στόχοι μπορούν να αξιολογηθούν και να ιεραρχηθούν σωστά.

Ο ώριμος γονεύς φροντίζει να μη δίνει υποσχέσεις που δεν θα τις τηρήσει. Παρατηρεί ένας μαθητής, στην έρευνα που αναφέραμε νωρίτερα, απευθυνόμενος στους γονείς του: «Μη μου δίνετε επιπόλαιες υποσχέσεις. Νιώθω πολύ περιφρονημένος όταν δεν τις κρατάτε» (Ιω. Γεωργούλα, ενθ. αν.). Ο ώριμος γονεύς έχει διάκριση (την «μείζονα πασών των αρετών» κατά τον Άγιο Ισαάκ τον Σύρο), δεν είναι μικρολόγος η μίζερος, δεν γίνεται φορτικός, έχει αρχοντική αγάπη για να θυμηθούμε πάλι τον Γέροντα Παΐσιο. «Καιρός του σιγάν και καιρός του λαλείν» διαβάζουμε στον « Εκκλησιαστή» (γ' 7-8) ένα από τα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης. «Μη μου κάνετε συνεχώς παρατηρήσεις» γράφει ένας μαθητής Δημοτικού στην έρευνα που προαναφέραμε.

Γράφει σχετικώς ο Αββάς Δωρόθεος στα «Ασκητικά Έργα» του 6 αναφερόμενος στις σχέσεις γέροντος-υποτακτικών, αλλ' αυτά ισχύουν και για τις σχέσεις γονέων-παιδιών: «Να μην επιμένεις στα μικρά σφάλματα, σαν ακριβοδίκαιος κριτής και να μην ελέγχεις συνεχώς, διότι τούτο είναι φορτικό και με το συνήθισμα στον έλεγχο οδηγεί σε αναισθησία και καταφρόνηση». Επίσης «Να μη διατάσσεις αυταρχικώς, αλλά να συζητείς ταπεινώς το θέμα... διότι ο τρόπος αυτός γίνεται προτρεπτικός και πείθει περισσότερο και αναπαύει τον πλησίον».

Ο άνθρωπος του Θεού, ο άνθρωπος της προσευχής, δεν μιλά μόνον για τον Θεό

στα παιδιά, αλλά -κυρίως- μιλά στον Θεό για τα παιδιά. Γι' αυτόν η προσευχή δεν είναι κούραση αλλά ξεκούραση («τοίχος που προστατεύει από τις θλίψεις, πέλεκυς που κτυπά την απόγνωση, διάλυση της λύπης», καθώς είδαμε στον ορισμό που δίνει ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος). Γι' αυτό και καταλαβαίνει ότι το μεγαλύτερο βάρος του αγώνος πρέπει να δοθεί στην προσευχή, η οποία όμως δεν θα περιορίζεται μόνο στα λόγια.

Όταν οι γονείς είναι άνθρωποι του Θεού, θα έχουν «κοινή γραμμή» στο θέμα της αγωγής των παιδιών, κάτι πολύ σημαντικό. Θα έχουν επίσης, κατά προτίμηση, τον ίδιο πνευματικό και θα προσπαθήσουν με το παράδειγμά τους να εισαγάγουν τα παιδιά στην λειτουργική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας και να τα κάνουν να την αγαπήσουν.

Αλλά και το παιδί από την πλευρά του ωριμάζοντας θα πρέπει να καταλάβει ότι «Δεν πρέπει να έχει μεγάλη εμπιστοσύνη στην καρδιά του (στα συναισθήματά του) και στην κρίση του, να επιδιώκει να δέχεται τις συμβουλές από τούς μεγαλύτερους του, να μη γίνεται εξεταστής των έργων, γιατί πολλές φορές αποδεικνύεται πεπλανημένος εξεταστής, να υποτάσσεται με ελευθερία και ευχαρίστηση, να αγωνίζεται για να περικόπτει το θέλημά του, να υπομένει ατάραχα ό,τι του συμβαίνει...». Αυτά λέγει ο Αββάς Δωρόθεος περιγράφοντας τα καθήκοντα του υποτακτικού και εδώ συγκεκριμένα του παιδιού προς τούς γονείς του.

Πάντως πρέπει να καταλάβουμε ότι οι νέοι «δεν ζητούν απλώς έναν κόσμο όπου θα υπάρχει πληθώρα οικονομικών αγαθών αλλά κυρίως έναν κόσμο χωρίς ανία» (Μητρ. Ναυπάκτου, ενθ' ανωτ. σ. 280). Και η ανία, η πλήξη δημιουργείται από την μη εύρεση νοήματος ζωής.

Οι νέοι με πνευματικές ανησυχίες ψάχνουν για απάντηση στα λεγόμενα υπαρξιακά ερωτήματα: Ποιος είμαι; Από που έρχομαι; Που πηγαίνω; Υπάρχει ζωή μετά θάνατον; Ποιος είναι ο σκοπός της υπάρξεώς μου; Η σημερινή κοινωνία με την κρίση που τη μαστίζει δεν βοηθά τούς νέους να δώσουν απαντήσεις σ' αυτά τα ερωτήματα. Οι έγκυρες και δοκιμασμένες απαντήσεις της Εκκλησίας περιφρονούνται συνήθως, είτε από άγνοια, είτε από προκατάληψη και οπωσδήποτε και επειδή ο εχθρός της σωτηρίας μας διάβολος ωθεί τούς ανθρώπους να ασχολούνται και να διαβάζουν ένα σωρό πράγματα, εκτός από αυτά που θα συντελέσουν στη σωτηρία τους. Αντιθέτως, προβάλλονται οι απαντήσεις των αιρέσεων και της παραθρησκείας που οδηγούν σε φοβερά αδιέξοδα, όπως π.χ. η πλάνη της μετενσαρκώσεως και τα μηνύματα της «Νέας Εποχής» για μια ζωή με σεξ, βία και μαγεία. Όπως διαβάζουμε στο βιβλίο του αμερικανού ψυχιάτρου Victor Frankl, ιδρυτού της λεγομένης λογοθεραπευτικής ψυχιατρικής: «Το Παναμερικανικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο έκαμε έρευνα (σφυγμομέτρηση) σε

171.500 φοιτητές. Το 68,1% απάντησαν ότι ο υψηλότερος σκοπός της ζωής τους είναι να βρουν μία φιλοσοφία για τη ζωή που να έχει νόημα.

Μια άλλη στατιστική επισκόπηση που έκανε το Πανεπιστήμιο Χόπκινς υπό την αιγίδα του Εθνικού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας ανάμεσα στους φοιτητές του είχε τα εξής αποτελέσματα: Ένα 16% απάντησε: Θέλω να κάνω χρήματα. Ένα 78% εδήλωσαν ότι ο στόχος της ζωής του είναι να βρουν ένα σκοπό και ένα νόημα στη ζωή τους».

Κάτι ανάλογο εκφράζει και ένα φυλλάδιο που έπεσε στα χέρια μου και σας το διαβάζω: «Μην καταπιέζετε τα παιδιά σας. Σκεφθείτε ότι έχουν δίκιο. Μεγαλώνουν σ' έναν κόσμο απάνθρωπο.

Εσείς μεγαλώσατε σ' έναν κόσμο όπου τα είχατε όλα. Είχατε και πείνα και ανέχεια και δυστυχία και φτώχεια, επομένως, μπορούσατε να ελπίζετε.

Σήμερα τα παιδιά σας δεν έχουν τίποτε. Σε τι να ελπίσουν, όταν έχουν προ πολλού και του πουλιού το γάλα, χάμπουργκερ και χρήματα και έγχρωμη τηλεόραση και μηχανάκια και ωραία ρούχα; Είναι τα φτωχά μπουχτισμένα. Λυπηθείτε τα».

Από εδώ

Αυτά τα μπουχτισμένα από τον καταναλωτισμό και την ανία παιδιά, που είναι εύκολα θύματα των ναρκωτικών και των ψυχοναρκωτικών, δηλαδή των συγχρόνων αιρέσεων, εμείς καλούμεθα να τα οδηγήσουμε, κυρίως με το παράδειγμά μας, στον Χριστό. Το έργο δεν είναι εύκολο. Αλλά η Χάρης του Θεού έχει τη δύναμη να μεταμορφώνει τους ανθρώπους, εκεί που ανθρωπίνως φαίνεται ότι δεν γίνεται τίποτε.

Και για να κλείσουμε, θα αναφέρω κάποιες ευγενείς επιθυμίες που θα μπορούσαν να αποτελούν αιτήματα προσευχής γονέων προς τον Θεό για τα παιδιά τους. Την

επιλογή έκανα από το βιβλίο «Γράμματα σ' έναν πατέρα», το οποίο ήδη αρκετές φορές εμνημόνευσα.

«Κύριε, κάνε μας καλύτερους γονείς.

Δίδαξε μας να καταλαβαίνουμε τα παιδιά μας.

Να ακούμε υπομονετικά ό,τι έχουν να μας πουν και να απαντάμε ευγενικά, όταν μας ρωτούν.

Προφύλαξέ μας από τον κίνδυνο να φερόμαστε απότομα.

Βοήθησέ μας να μην πληγώνουμε τα αισθήματά τους, να μην τραυματίζουμε τη φιλοτιμία τους, να μην τα τιμωρούμε σε ώρες εξάψεως και θυμού.

Φώτισε μας να τα νουθετούμε με ηρεμία και πραότητα και σε κάθε στιγμή να τα εμπνέουμε με το παράδειγμά μας.

Κάνε μας να παραβλέπουμε τα μικρά και ασήμαντα σφάλματα των παιδιών μας και βοήθησέ μας να κοιτάζουμε τα προτερήματά τους και τα καλά έργα που κάνουν.

Δώσε μας την κατάλληλη λέξη για έναν δίκαιο έπαινο.

Βοήθησέ μας να τα συμπαραστεκόμαστε, να τα φερόμαστε όπως ταιριάζει στην ηλικία τους και να μην έχουμε υπερβολικές απαιτήσεις από αυτά.

Να τα βοηθάμε στην πραγμάτωση όλων των καλών τους επιθυμιών.

Κάνε μας καλούς και δίκαιους, συνετούς και κοινωνικούς.

Κάνε μας να είμαστε αγαπητοί και να τα προσφέρουμε ένα αληθινό χριστιανικό παράδειγμα.

Κάνε τέλος με τη ζωή μας και όλες τις εκδηλώσεις μας, να τα δείχνουμε τον δρόμο που οδηγεί σε ΣΕΝΑ».

Αμήν.

Βιβλιογραφία

1. Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου, κ. Ιεροθέου, «Ορθόδοξος και δυτικός τρόπος ζωής», Ανατολικά, τόμος β', σ. 288)
2. Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, «Κλίμαξ», μετάφραση Ιερά Μονή Παρακλήτου
3. Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου, «Επιστολές», έκδοση Ιερού Ησυχαστηρίου Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος, Σουρωτή Θεσσαλονίκης, σ. 232, 11ον
4. Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, «Διδαχές»
5. Ιωάννου Γεωργούλα, «Γράμματα σ' έναν πατέρα», Θεσσαλονίκη, 1993, σ. 341

6. Αββά Δωροθέου, «Ασκητικά Έργα», εκδόσεις «Ετοιμασία» Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου, Καρέας 1983

Και:

Για μητέρες, μανούλες, μαμάδες και τα παιδιά τους
Η Αγία Γραφή, το κινητό και το μωρό σας
«Η αγιότητα των γονέων είναι η καλύτερη εν Κυρίω αγωγή» (γέροντας Πορφύριος)
Δε φταις εσύ! Εγώ φταίω.

Το κελί μας διανυκτερεύει – Ποιοι προσεύχονται για μας απόψε;
Περί προσευχής, κάτι βαθύ
Γίνε κι Εσύ Πολεμιστής του Φωτός
ΕΛΑ ΟΠΩΣ ΕΙΣΑΙ !

Τα «Δάκρυα της Παναγίας», σχέδια αυτοκτονίας & πώς κάνουν εμπόριο οι
Αγιορείτες...

Η αρμονία των πλασμάτων & η κληρονομιά του γέροντα Παΐσιου

Ένα μυστήριο που μας κυνηγάει από παιδιά
Η θρησκεία της χαράς – Γελαστοί άγιοι
«Μαγεία! Ευλογία! Μέθη!»: Η εξομολόγηση ενός μοναχού
Άγιοι της διπλανής πόρτας

Πηγή: o-nekros.blogspot.gr